

**PRAFILAKTIKA INSPEKTORLARINING HUQUQBUZARLIKLAR
PRAFILAKTIKASINI AMALGA OSHIRISHDA SOXAVIY XIZMATLAR BILAN
HAMKORLIKNI TASHKIL ETISHNI ASOSIY VAZIFALARI**

Sharofiddinov Zuxriddin Faxriddin og'li

Annotatsiya: *Ushbu maqola huquqbuzarliklarning oldini olishda profilaktika inspektorlarining muhim vazifalari va ularning sohaviy xizmatlar bilan hamkorlik qilishining ahamiyati haqida batafsil ma'lumot beradi. Profilaktika inspektorlari jamoat xavfsizligini ta'minlash va jinoyatchilikni kamaytirishga qaratilgan profilaktik tadbirlarni amalga oshiradi. Maqolada inspektorlarning fuqarolar bilan ishlashi, hududiy nazoratni amalga oshirishi, turli xizmatlar bilan hamkorlikda ma'lumot almashishi va xavfli hududlarda tadbirlar tashkil etishi kabi vazifalari yoritilgan. Bundan tashqari, yoshlar va oilalar bilan ishlash, axborot texnologiyalaridan foydalanish, va huquqiy maslahatlar berish orqali jamiyatdagi xavfsizlik va fuqarolar farovonligini ta'minlashga e'tibor qaratiladi.*

Kalit so'zlar: *huquqbuzarliklarning oldini olish, profilaktika inspektorlari, sohaviy xizmatlar bilan hamkorlik, jamoat xavfsizligi, huquqiy ongni oshirish, yoshlar va oilalar bilan ishlash, xavfli hududlar nazorati.*

Huquqbuzarliklar profilaktikasini samarali amalga oshirish — jamoat xavfsizligini ta'minlashda va jinoyatchilikni oldini olishda muhim ahamiyatga ega. Bu yo'nalishda profilaktika inspektorlari katta rol o'ynaydi. Ularning asosiy vazifalari nafaqat huquqbuzarliklarni oldini olish, balki sohaviy xizmatlar bilan samarali hamkorlikni tashkil etishdan iborat. Bu maqolada profilaktika inspektorlarining vazifalari va ularning boshqa xizmatlar bilan hamkorligi haqida batafsil to'xtalib o'tamiz.

1. Profilaktika inspektorlarining asosiy vazifalari

Profilaktika inspektorlari jinoyatchilik va huquqbuzarliklarning oldini olishda bir qancha asosiy vazifalarni bajaradi:

Fuqarolar bilan ishlash: Fuqarolarni huquqbuzarliklarga qarshi hushyor bo'lishga chaqirish, huquqiy ongni oshirish va profilaktik maslahatlar berish orqali huquqbuzarliklarni oldini olish.

Sohaviy xizmatlar bilan hamkorlik: Sohaviy xizmatlar bilan hamkorlik qilib, jinoyat yoki huquqbuzarlik sodir etilishi mumkin bo'lgan joylarni kuzatish, shuningdek, xavf-xatarni erta aniqlashda qo'shma ishlash.

Hududiy nazoratni amalga oshirish: Ma'lum hududlarda yashovchi yoki faoliyat olib boruvchi shaxslarni nazorat qilish, ularning huquqbuzarlik sodir etishining oldini olish uchun zarur choralar ko'rish.

Oldini olish tadbirlarini tashkil etish: Huquqbuzarliklarning oldini olishga qaratilgan turli tadbirlar (o'quvlar, uchrashuvlar, seminarlar) tashkil etish va amalga oshirish.

2. Sohaviy xizmatlar bilan hamkorlikni tashkil etish

Profilaktika inspektorlari uchun sohaviy xizmatlar bilan hamkorlik qilish asosiy va zaruriy jarayondir. Buning samarali yo'lga qo'yilishi bir qator muhim vazifalarni o'z ichiga oladi:

Tezkor ma'lumot almashish: Mahalliy hududdagi boshqa sohaviy xizmatlar bilan o'z vaqtida ma'lumot almashish orqali xavfli vaziyatlarni erta aniqlash va tegishli choralarni ko'rish.

Hamkorlikda reja tuzish va amalga oshirish: Barcha xizmatlar uchun yagona profilaktik reja ishlab chiqish va uni amalga oshirish orqali huquqbuzarliklarni oldini olishda tizimli yondashuvni ta'minlash.

FVV, sog'liqni saqlash va ta'lim muassasalari bilan hamkorlik: Muayyan huquqbuzarliklar xavfi bor joylarda, jumladan, yoshlar o'rtasidagi jinoyatchilik yoki oiladagi zo'ravonlikka qarshi kurashishda FVV, sog'liqni saqlash va ta'lim muassasalari bilan yaqin hamkorlikni tashkil etish.

Axborot texnologiyalaridan foydalanish: Sohaviy xizmatlar bilan birgalikda elektron ma'lumotlar bazalari va kuzatuv tizimlaridan foydalanish orqali xavfli holatlar haqida tezkor ma'lumot olish va profilaktik ishlarni tezkor amalga oshirish.

3. Profilaktika tadbirlarini tashkil etish va nazoratni kuchaytirish

Profilaktika inspektorlari va sohaviy xizmatlar huquqbuzarliklarni oldini olish uchun o'zaro muvofiqlashtirilgan tadbirlarni amalga oshiradi:

Yoshlar bilan ishlash: Ta'lim muassasalari bilan hamkorlikda yoshlar o'rtasida huquqbuzarlikning oldini olishga qaratilgan uchrashuvlar va treninglar o'tkaziladi. Bu orqali yoshlarda huquqiy ongni rivojlantirish va ularni jinoyatlarga jalb qilinishidan himoyalashga e'tibor qaratiladi.

Oila va maishiy nizolarni hal etish: Oilaviy muhitda zo'ravonlik yoki nizolarni bartaraf etish uchun sog'liqni saqlash xizmatlari, psixologlar va ijtimoiy xodimlar bilan birgalikda rehabilitatsiya dasturlari tashkil etiladi.

Xavfli hududlarni kuzatish va nazorat qilish: Tez-tez huquqbuzarliklar sodir bo'ladigan hududlarda nazoratni kuchaytirish va sohaviy xizmatlar bilan birgalikda reydlar o'tkazish.

4. Sohaviy xizmatlar bilan hamkorlikda huquqbuzarliklarni oldini olish

Profilaktika inspektorlari huquqbuzarliklar profilaktikasini amalga oshirishda sohaviy xizmatlar bilan birga quyidagi yo'nalishlarda hamkorlik qiladi:

Ichki ishlar va jamoat tashkilotlari bilan birga: Jinoyatchilikning oldini olishda jamoatchilik tashkilotlari bilan birgalikda keng ko'lami tadbirlar o'tkazish.

Mahalla va o'quv muassasalari bilan hamkorlik: Mahallalar va o'quv muassasalari bilan birgalikda fuqarolar, xususan, yoshlarda huquqiy savodxonlikni oshirishga qaratilgan tadbirlar tashkil etish.

Huquqiy maslahat va yordam ko'rsatish: Fuqarolarni huquqbuzarliklardan himoya qilish va huquqiy savodxonlikni oshirish maqsadida bepul huquqiy maslahatlar berish.

Xulosa: Profilaktika inspektorlari va sohaviy xizmatlar o'rtasidagi samarali hamkorlik huquqbuzarliklarni oldini olishda muhim omil hisoblanadi. Profilaktika inspektorlari tomonidan amalga oshiriladigan keng qamrovli profilaktik ishlar, sohaga oid xizmatlar bilan mustahkam hamkorlik va jamoatchilikni xabardor qilish orqali huquqbuzarliklarning oldini olishga erishiladi. Bu esa, o'z navbatida, jamiyat xavfsizligini oshirish va fuqarolar farovonligini ta'minlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. <https://m.kun.uz/news/2019/01/07/profilaktika-inspektorlari-yordamchilarining-asosiy-vazifalari-belgilanadi?q=%2Fuz%2Fnews%2F2019%2F01%2F07%2Fprofilaktika-inspektorlari-yordamchilarining-asosiy-vazifalari-belgilanadi>
2. <https://iibb.uz/uz/news/huquqbuzarliklar-profilaktikasi8>
3. <https://yuz.uz/uz/news/jamoat-xavfsizligini-taminlashda-profilatika-inspektorining-rol-qanday>